

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrt leta 4-80 K

Prejemne številke 15 v.

Reklamacije so poštnine prose. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inzerati: Enostopna pett-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

32. številka

V Ljubljani, v četrtek, dne 17. marca 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Bolečine finančnega ministra.

Javili smo že, da hoče vlada zopet pumpati in da se ji silno mudi, dobiti od državnega zbora dovoljenje za nove dolgove. Izposoditi si hoče vlada pravo malenkost: Le 181 milijonov 740.000 kron. Svoji zahtevi je vlada dodala sledečo „ute-meljitev“: 1. Delegaciji sta že leta 1908. dovolili 15 milijonov za topničarsko orožje. Po kvoti odpade na Avstrijo 9,540.000 K. Že leta 1902. sta delegaciji za armado in mornarico dovolili 370 milijonov 956.000 K. Od te vsote odpade na Avstrijo 242,167.136 K. V pokritje te potrebščine je vlada z zakonom z dne 19. svečana 1907. najela posejilo 141,811.400 K. Ker pa je vlada iz tekočih dohodkov pokrila 90,815.436 K, torej preostaja še gori navedenih 9,540.000 K primanjkljaja.

2. Vsled nemirov ob južni meji države koncem leta 1908. in začetkom leta 1909, je bilo treba za armado izdati velike vsote. Samo za dezelno brambo je vlada izdala 22,200.000 K. Za mornarico je vlada izdala precej milijonov iz tekočih dohodkov. Te izdatke bi morali delegaciji dovoliti. Ker pa je lani zaradi ogrske krize izostalo delegacijsko zasedanje, je vlada prisiljena od parlamenta si izposlovati pooblastilo za novo državno posojilo v znesku 181,740.000 kron. Državni blagajni bi povrnila 150,000.000 kron, z ostale vsote 31,740.000 kron bi pokrila izdatek za topničarstvo in mornarico. Javili bomo, kaj povedo poslanci vladi na to.

Kako je lep vojaški stan . . .

V državnem zboru so socialni demokrati vložili interpelacijo radi smrti četovodje Ivana Gruberja 3. domobranskega pešpolka. Interpelacija navaja sledeče pismo, ki ga je Gruber dne 27. septembra l. l. pisal svojemu stricu:

Dragi stric!

Naznaniti Vam moram, da sem se na nočni vaji od 20. na 21. avgusta tako prehladil, da skoraj nisem mogel več marširati. Ko smo prišli v kasarno, sem šel takoj spat. Drugi dan, 22., sem se javil bolnega. Bolniško preiskavo je imel polkovni zdravnik dr. Karel Kriegelstein vitez pl. Sternfeld. Dejal sem mu, da dobim najbrže vnetje oprsne mreže ali pa pljučnico. Zdravnik me je z roko prijel za bolno stran in dejal: Marširati! V bolniško knjigo se je vpisalo, da sem sposoben za službo. Dne 23. avgusta sem šel zopet na zdravniško preiskavo. Zgodilo se mi je kakor prvi dan. V knjigi bolnikov pa je bilo vpisano: „Danes in jutri vaditi brez tornistra; za službo sposoben.“ Tedaj sem javil stvar svojemu dobremu stotniku v navzočnosti narednika Krema in dejal, da me morem na vajo. Stotnik me je vprašal, zakaj sem videti tako bled in slab. Tedaj sem javil stotniku svoje prehlajenje. Gospod stotnik me je vprašal, če imam dobrega prijatelja. Pomislil sem in odgovoril: Da. Tedaj je dejal stotnik, naj si delam obkladke in ležem; jutri mi ni treba iti na vajo. Dne 24. sem šel zopet na bolniško preiskavo. Zdravnik je začel kričati nad memoj: „Dal Vas bom zapreti!“ in me je imenoval simulanta. To me je zelo razburilo in odgovoril sem v kratkem, da nisem slepar. Naenkrat mi je dejal zdravnik: „Gruber, nikar se ne razburjajte. Jutri pojdete brez tornistra in pridete vsak dan k meni na preiskavo. Ne ležite pa na mokro travo ali hladno zemljo, temveč vselej na svežem sena.“ Kaj se je takrat zapisalo v bolniško knjigo, ne vem, ker sem pozabil. Toliko vem, da sem bil „sposoben za službo“, ker sem moral drugi dan na manever. Ko se je stotnija tisti dan, 24., vrnila od vaje, sem javil naredniku, kaj je zdravnik govoril z memoj. Drugi dan, 25. avgusta, smo odmarširali iz Gradca na velike vaje na Korosko. Na maršu mi je večkrat prihajalo slabo, a s konjakom, ki ste mi ga bili dali Vi, sem se vsakokrat osvežil. Prva vaja se je

začela pri Sv. Urhu. Med vajo sem se držal s črno kavo po konci. Po vaji, ko je bil odmor, sem si dal prinesiti vina, ki sem ga pil v požirkih. Med poldnevnim odmorom je bilo tudi kosilo. Uredil sem svoj voj in prečital imena. Ko sem hotel pogledati, če ni kdo izostal, mi je prišlo tako slabo, da sem se opotekel, kar so mnogi videli. Čez nekoliko minut sem se zopet popravil. Do preko Vildona sem potem marširal; tam je stotnik vzel moj plašč na konja in pešac Leiner je vzel mojo puško. Čez približno pol ure smo imeli kratek odmor. V tem trenutku je pripeljal voz za prtljago mimo. Moj dobri stotnik je zaklical: „Train halt! Gruber na voz!“ Na to sem sedel na voz. Četa je korakala po najkrajši poti v Grösch. Z vozom smo dospeli okrog 8. zvečer tja. Iskati sem moral svojo stotnijo. Ko sem jo našel, sem šel lahko zopet kar na zdravniško preiskavo. To je imel polkovni stotnik dr. Manz. Med tem, ko sem mu pripovedoval vso stvar, se je bavil tudi z drugimi. Če je moje besede razumel ali ne, ne morem povedati. Zdravnik je dejal: „Pojdite, jutri brez tornistra.“ „Da, da,“ je bil moj odgovor, ker sem bil že popolnoma ravnodušen in mi ni bilo že nič več mar za življenje. Le to me je še tolažilo, da me je gospod stotnik še toliko podpiral.

Tisto noč sem imel strašno mrzlico. Neki rezervist me je držal za roko, dokler nisem zaspal. Njegovega imena ne poznam. Dne 26. zjutraj sem bil v primeri s prejšnjim večerom precej svež. Ko smo odkorakali, je prišel gospod stotnik. Njegova prva beseda je bila: „Kako Vam je, Gruber?“ Odgovoril sem: „Še ne bolje, gospod stotnik.“ „Sedite na voz,“ je dejal. Tedaj sem mu javil, da ne smem na voz brez zdravnikovega dovoljenja in da rajši marširam s stotnijo. Marširal sem do Gross-Kleina. Ko smo prišli tja, sem bil popolnoma gotov. Od tam sem šel še približno pol ure na zdravniško preiskavo. To je imel neaktiven asistentni zdravnik. Takoj mi je meril toploto, potem me je preiskal in dejal: „V bolnišnico.“

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

To solnce na nebu . . . ? Z zlatimi črkami vas obseva, z blagim žarom vas greje? — Ne verujte! Laž je, laž, laž, laž!

Slavčkova pesem? Ljudska umetnost? Učenjaška znanost? — Nič, nič, nič! Ne verujte! Laži, same laži!

Vse je laž!

Samo trpljenje je resnično. In vsa beda sveta je resnična. Ali se ni srce povspelo v najvišje višave, nad zvezde, v eter vesoljnosti? Ali se ni bilo potopilo v najgloblje globočine oceana . . . ? In kaj je našlo?

Bedo, bedo, bedo!

Laž!

Kjerkoli so ljudje upali in zidali svoja sloslopa na temelju nade, povsod jih je življenje izdalo.

Sam je upal. Sedaj pa ne več! Led je pregladek, steklo prekrhko. Norci ne upajo. Nesrečen je, pa noče bitu še norec vrbutega.

Kje se izpolnjujejo nade? Kje po vsem svetu? Katera borba prinaša plodov? V kateri sad se ne zariva črv?

Vi upate? Hahaha! . . . Zaljubite se v Olgo, verujte prisegam, pogledom, poljubom, sorodnosti

duš in kadar Vam bo pisala: „Zbogom! Pozabi me!“ — prekolnete upanje in zapodite nade v temo.

Poglejte narod, ki ječi pod pritiskom sile. S svojimi pleči se upira proti jarmu, ki ga teži, les mu vrezuje krvave proge v kožo, jarma le ne more porušiti.

Poglejte milijone bednega ljudstva! Tisočletja trpe, upajo . . . in ljudje umirajo lakote, pogibajo za tuberkulozo in zahajajo sami v smrt.

Stoinsto prorokov je hodilo po svetu. Pred tisoč in tisoč leti je Konfuce prižigal luč modrosti na daljnem vzhodu; divne nauke je širil Buddha po bajni deželi Evirata in Tigrisa; za človeštvo in božansko prepričanje svoje duše je nesel Kristus sam svoj križ na Golgato . . . Ha . . . Kje so plodovi? Ali ne trgajo civilizirani narodi Evrope košček za koščkom iz zlate dežele sredine? Ali ne rabijo ubogega kulija kakor tovorno živino? . . . Ali ne razsaja kuga po deželi Lotosa? In indijski fanatiki mrcvarijo svoje telo, trpinčijo svoje ude v neverjetni neumnosti . . . Ali ne jemlje srečni, zviti kristjan svojemu nesrečnemu kristjanskemu bratu zadnjega bornega koščka kruha izpred ust? Ali ne zapeljujejo s svojim zlatom njegovih sester in hčer?

Oh, upati, upati! Kakšna blaznost! Igračke tajne usode smo, ki se nam roga, kadar sanjamo srečo in smatramo življenje resno.

In ti si bil tak otrok! Upal si, zidal si marmorne in zlate gradove po oblakih, verjel si v srečo, v življenje, ljubil si, ljubil . . . Boriti si se hotel . . . Oh, kaj si vse hotel in vse je pustilo, lažljivo. Najsvetlejša sreča te je prevarila, najopravičenejši up te je izdal, roža se je osula in samo trnje je ostalo. V tvojem srcu sedaj bode in trga ti dušo.

Nobenega upanja več.

Vanitas vanitatum . . .

Življenje je okrutna igra in mi smo igračke, žive igračke, upanje je pa sladkor, ki nam ga daje fatum, da plešemo, skačemo, se vrtimo, komu v zabavo, komu v korist . . . ?

Vse je prazno. Noč je, zvezde na nebu so laž, kar plava okrog nas, je sama noč, črna, gosta, večna noč.

Slučaja ni, tragikomedija se ne izpreminja. Ob naši zibelki so stale čarovnice, ki so zapisale zgodovino našega življenja v svojo debelo proketo knjigo in sedaj teče to življenje samo, in mi smo norci, pa menimo, da je sami ravnamo!

Zaljubite se v Olgo, dajte ji vse svoje srce, verujte v ljubezen, upajte in zaupajte! Sanjajte svojo srečo! V knjigi je zapisano drugače. Nekega dne vam bo pisala: Zbogom! Pozabi me!

Die optimistische Weltanschauung ist die niederträchtigste Weltanschauung!

Dà, dà, prijatelj Schopenhauer! Ti imaš prav!

Dalje prih.

Vrnil sem se k stotniji, tam sem se očistil prahu in po menaži sem odšel v stotnijsko pisarno. Tam sem ravno našel gospoda stotnika. Dal mi je roko, zeleč mi, da bi kmalu okreval in me je vprašal, kje spim noč. Dejal sem: «Pri stotniji». Vpraševal sem za kakšno posteljo ali gunj. Ljudje so mi rekli, da nimajo ničesar. Tedaj je gospod stotnik dejal gospodu poročniku Schreinerju: «Poiščite zanj sobo in posteljo.» Zahvalil sem se gospodu stotniku in sem odšel z gospodom poročnikom, ki mi je dejal, naj počakam pri stotniji. V kratkem je prišel pome. Šel je z menoj v mliš, kjer mi je bilo dobro in sem šel spat. Bilo je okrog 8 zvečer. Ob 1/2 10. sem se zbudil in sem imel zopet vročino, ki je trajala do 2. zjutraj. Ob 10. sta prišla dva gospoda. Eden je bil praporščak naše stotnije. Drugega nisem videl. Gospod praporščak Smola je prišel k meni in me vprašal, če naj gre po zdravnika. «Ne», sem dejal, «žejen sem, žejen». Tedaj mi je gospod praporščak prinesel vode in dejal: «Če kaj potrebujete, le pokličite, pa vam prinesem». Drugi dan sem se z železnico odpeljal v Gradec v domobransko bolnišnico, kjer ležim še danes težko bolan s pljučnico in sploh ne vem, kaj bo z menoj. Zahvaljujem se gospodu stotniku, da me je bolnega podpiral kakor oče svojega otroka. To vse je resnično. Mnogo srčnih pozdravov od Vašega hvaležnega nečaka.

Ivan Gruber.

Dne 8. februarja je Gruber umrl.

Interpelantje vprašujejo:

1. Ali je domobranski minister voljan, skrbeti za to, da se pokličeta glavni krivec polkovnik zdravnik dr. vitez Kriegelstein in sokriječ dr. Manz na odgovornost in se strogo kaznujeta?

2. Ali je voljan, skrbeti, da dobe starši, ki so izgubili svojo oporo, primerno odškodnino?

3. Ali je voljan, delovati na to, da v dvomljivih slučajih vojaške bolezni ne bo odločeval posamezen vojaški zdravnik, ki ima vsled svoje popolne oblasti često nagnenje za svojevolskost?

Politični odsevi.

* **O trgovinski pogodbi med Srbijo in Avstrijo** piše belgrajska „Pravda“: Avstro-ogrski minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal je naznanil srbskemu ministru predsedniku Pašiču preko srbskega poslanika na Dunaju, da se bodo začela pogajanja o trgovinski pogodbi med Avstrijo in Srbijo, čim se vrne avstro-ogrski poslanik v Belgradu grof Forgach s svojega dopusta. Ob tej priliki se bo tudi podaljšala koncesija glede izročevanja zločincev med Avstrijo in Srbijo.

* **Princ Liechtenstein** je izvoljen za načelnika krščansko-socialne stranke.

* **Dr. Weisskirchner** se je vendar ustrašil. Dočim je začetkoma odločno odklanjal dunajsko županstvo, izjavlja sedaj, da mu začasno ni mogoče, izstopiti iz vlade, a kadar bo mogoče, bo smatral za veliko čast, postati Luegerjev naslednik.

* **Podžupan Porzer** bo najbrže začasno izvoljen za dunajskega župana in bo grel prostor Weisskirchnerju.

* **Japonska in Združene države.** Amerikansko časopisje se živahno bavi s predlogom bankirja Schiffa, da se mora Amerika ostro postaviti proti Japonski in da se mora zapreti denarni trg za japonska posojila. Mnogi se izrekajo proti temu, ker se boje za ameriški uvoz na daljnem vzhodu in niso pri volji, da bi ves narod trpel na ljubo denarnim interesom Morganovega bančnega trusta.

* **V narodno-gospodarskem odseku** je posl. Seitz interpeliral, kaj to pomeni, da je poljedelsko ministrstvo poizvedovalo o vplivu carin na plodnost kmečkega gospodarstva, da se pa rezultat tega poizvedovanja ni naznanil javnosti. Predlagal je resolucijo, ki pozivlja vlado, da naznani odseku vspeh poizvedb. Resolucija je bila z veliko večino sprejeta.

* **Zemljiška odveza v Bosni.** Nedeljska „Wien. Ztg.“ je prinesla cesarjevo pismo na skupnega fin. ministra barona Buriana, v katerem pismu v adar bosanski vladi naroča, naj izdela in predloži bos. saboru načrt postave, ki omogoča in določi fakultativno zemljiško odvezo bos.-herc. kmetov s pomočjo deželnih sredstev. Tako torej pride stvar vendar v pravi tir. Poravnana je napaka, ki jo je svoj čas storila vlada, ko je podelila znane privilegije madžarski agrarni banki. Dana je pa ob enem bos. saboru prva in najvažnejša naloga, ki jo ima rešiti. V Sarajevu se pri deželni vladi ustanovi poseben urad, ki bo vodil zemljiško odvezo in skrbel za potrebna denarna sredstva.

* **V nemškem državnem zboru** je socialni demokrat Ledebur interpeliral radi prepovedi volilno-pravne demonstracije v Berlinu. Izvajal je, da čuti prebivalstvo boljbolj potrebo, demonstrativno obsoditi vladni načrt. Prepoved policijskega predsednika je bila nezakonita. Policijski

predsednik je dejal, da je dovolj prostora za kritiko v parlamentih. Za to nesramnost bi zaslužil, da se takoj zapodi iz službe. Predsednik je grajal besedo „nesramnost“. Sodrug Ledebur je nadaljeval, da je policija takoj, brez povoda, sekala, celo po ženah. Socialisti ne bodo prenehali z bojem za splošno, enako in tajno volilno pravico. — Državni tajnik Delbrück je zagovarjal policijo — kajpada.

* **V Berlinu** so bile v nedeljo zopet velike demonstracije za splošno volilno pravico. Policija je bila mobilizirana, a do hujšega ni prišlo.

* **Srbski kralj Peter** pojde tudi v Carigrad. To je izposloval minister Milovanović, ko je bil pri turški vladi. Peter pojde baje naravnost iz Peterburga v Carigrad in mu bo dala turška vlada ladjo na razpolago.

* **Bojgarski kralj Ferdinand** pride med 20. in 25. t. m. v Carigrad.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“!

Zidarji in zidaraki delavci, pozor! Po Slovenskem, zlasti po Goriškem in Spodnjem Štajerskem hodijo agentje, ki iščejo zidarjev za Švico. Svarimo jih, naj se nikar ne dajo zapeljati po obljubah po visokih plačah, ki se nikdar ne izpolnijo. Agentje pri svojem lovu na zidarje in zidarske delavce ne povedo, da je v Winterthuru in okolici stavka, ki traja že nad devet mesecev; delavska solidarnost torej zahteva, da se s takimi agenti povsod, kjer se pojavijo, temeljito obračuna. Vsak sum je takoj naznaniti Strokovnemu tajništvu v Ljubljani ali pa naravnost na naslov: Streikkommission der Maurer, Winterthur, Schweiz. Torej ne v Švico! Zaupnike strokovnih in političnih organizacij se naproša, da pouče vse zidarje in zidarske delavce v njihovem okraju.

Dopisi.

Jesenice. Čuje se iz tukajšnjih gostilniških krogov, da bo pivo dražje, ko stopi v veljavo nova naklada na pivo. Naklade pa ne bo plačeval pivovarnar; ta bo podražil pri sodčih, potem pride na vrsto gostilničar, a tudi ta ne bo nosil novih bremen, ampak bo podražil pri vrčku; vrčke piva bo pa moral dražje plačevati tisti, ki pivo pije in to so pri nas na Jesenicah največ delavci. «Kdo pa je hudiča zopet naredil to?» se povprašujejo tovarniški delavci. To je sklenil naš kranjski klerikalni deželni zbor; za to so glasovali, naš vrli poslanec Piber, Šušteršič, Krek in kompanija. Pomislite vi, trpini, v valjavnici in pri Martinovih pečeh, ki vam je pivo v osveženje, da morete sploh vstrajati v trudapolnem delu, pomislite, da vam je pivo podražil poslanec Piber z drugimi v takozvani S. L. S. Delavci, roko na srce in povprašajte se, ali so to res prijatelji slovenskega delavca.

Jesenice. Pri nas imamo nekega delavca, ki je obenem tudi trgovec in sliši na ime M. Zaidarsič. Ta mož je bil svojčas, ko se nismo imeli konsuma, pristaš socialne demokracije, seveda zato, ker mu je neslo. A sedaj pa, ko so si delavci napravili svoj konsum, je čez noč postal njihov sovražnik. Naravno je, da so nekateri delavci zaostali v plačevanju in so mu še kaj dolžni. A dasi mu plačujejo mesečno, hoče ta človek imeti vse naenkrat. K g. Pongratzu gre, tam pa zadestuje lep poklon, in delavcu se odtegne na mesečni plači včas kar polovico. Takih primerov imamo že dovolj, ker je g. Pongratz s svojim postopanjem že nestetokrat dokazal, da je delavski sovražnik. Mi protestiramo proti takemu počenjanju in vprašamo g. ravnatelja Trapena, ali sploh ve za te stvari, ki jih na komando trgovcev počenja gosp. Pongratz?

Polj. Vsem članom okrajne bolniške blagajne naznanjamo, da je sodrug dr. Novak imenovan za blagajniškega zdravnika. Že zadnji teden je začel opravljati svojo službo in si je takoj pridobil splošno zaupanje.

Trst. (Z južne železnice.) Med malimi bogovi, ki se šopirijo na tržaški postaji, igra posebno vlogo, a nikakor ne lepe, progni mojster Škerjanec. Nekoliko barve za portret tega moža daje že dejstvo, da je svoj čas pristopil organizaciji, dasi nikdar ni bil v srcu socialist in se je dal celo voliti v delavski odbor. Ko je imel pa mandat, je pa naenkrat uskočil in se pridružil krumirski „organizaciji“, mandat, ki ga je bil dobil od organizacije delavcev, si je pa vendar obdržal. Če bi bilo narodnjakarstvo zgolj njegovo prepričanje, bi bilo človeku vseeno, naj je to ali ono. Ampak to narodnjakarstvo ga dela tako pristranskega, da se ne ustraši nobene krivice proti drugače mislečim. V četrtek, dne 10. t. m. sta se dva delavca pogovarjala o slabi plači in obžalovala, da niso vsi delavci organizirani, kakor se spodobi, ker bi le tedaj lahko dosegli izboljšanje. Ta hip je pristopil delovodja Regent, ki se pravzaprav šele uči svojega posla, in začel delavcu Z. očitati to in ono, češ: „Kaj misliš, če si ti socialist, da morajo biti vsi?“ Delavec mu je mirno odgovoril, da bi bilo kmalu bolje, če bi bili vsi so-

cialisti. Delovodja se je pa razkačil in šel delavca tožit Škerjanecu. Kmalu se vrneta oba, Škerjanec začne kričati nad delavcem kakor obseden in mu končno ukaže, naj gre delat k drugi partiji. Delavec je vzel to na znanje, a šel je, kar je njegova pravica, najprej k sekciji se pritožiti in zahtevati zapisnik. A ko je prišel popoldne ob eni in hotel na delo, ga je Škerjanec odgnal in mu dejal, da je odstavljen. — To ni prvi enaki čin v Škerjančevi zgodovini, a značilen je zanj kakor tudi za njegovo slavno „organizacijo“. Nov dokaz, da je tam doma denunciantstvo in najbrutalnejši terorizem. Tem ljudem ni dovolj, da pritiskajo na delavce, kakor srednjeveški valpti, ampak svoje predpostavljeno mesto izrabljajo celo za politično nasilstvo. Taka je pač naloga „N. D. O.“ in po takih činih jo bodo delavci spoznali.

Domače vesti.

— **Vpoštovani bi bili radi tržaški zizibambule na železnici.** Kakor se je žaba napihovala, da bi bila volu enaka, tako se je par možicev, ki se jim zdi boj železničarjev dober za njihovo osebno igranje, napihnilo, pa so ustanovili „Zvezo“ — pomislite, kar Zvezo, seveda „jugoslovanskih“ železničarjev. Ker pa pajaci sami ničesar ne znajo in ne vedo, ker so tako prokleta nesposobni, da se eksplodirali ne bi, če bi jih človek prismodil, bi radi na račun stare organizacije postali nekaj. Impertinenca je še edina lastnost, ki jo imajo in s to impertinenco so pisali železničarskemu tajništvu v Trstu, da mu ponujajo — sodelovanje s svojo „organizacijo“. Sicer se še zato predznost ne ve natančno, če je zrasla na njihovem zelniku, zakaj doslej niso bili sploh nič drugega, kakor opice čeških „Narodnih dežnikov“. In tako je mogoče, da je impertinenca le kopija. Železničarsko tajništvo v Trstu je bito tako izredno kulantno, da jim je odgovorilo. Nujno to pač ni bilo, ker imajo naše organizacije pač važnejših opravkov, kakor korespondirati s temi otročaji. A odgovor je bil tak, kakršen je moral biti. Železničarsko tajništvo jim je pisalo to:

P. n. zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu.

Na Vaš cenjeni dopis z dne 25. februarja letos, v kojem nas vabite, da bi z Vami skupno nastopili proti c. kr. žel. ministarstvu v zadevi povišanja stanarine in delavske doklade za Trst, Vam odgovarjamo sledeče: 1. Naša organizacija se smatra za edino upravičeno zastopnico železničarskih interesov nasproti kapitalističnemu izkoriščanju, ker je splošno avstrijska in stoji na edino pravilnem stališču razrednega boja. 2. Vaša in njej podobne „Zveze“ pa ne stoji na tem stališču in goje separatistične in šovinistične težnje. 3. Vi ste se odcepili od naše organizacije in s tem porušili delavsko solidarnost. 4. Vi še dan današnji sejete med železničarje razdor in ne delujete z nami sporedno, marveč proti nam in s tem proti železničarskim interesom. 5. Naša organizacija je storila pred Vami in brez Vasa vse mogoče in potrebne korake pri žel. ministarstvu v svrhu izboljšanja železničarskih razmer in bo tudi nasproti sedanjemu odbijajočemu odgovoru železniškega ministarstva po svoji lastni preudarnosti določila svoje nastopanje. — Sicer pa se mi itak ne borimo le za koristi naše organizacije, marveč za vse železničarje sploh. Uspehov našega dela bodo deležni vsi železničarji, torej tudi Vaša „Zveza“. 6. Ako hočete sprejeti našo taktiko in naš boj za svojega, svobodno Vam; toda skupen nastop z Vami je iz navedenih razlogov za nas brezpredmeten. Toliko v obvestilo.

S spoštovanjem

Železničarsko tajništvo v Trstu

Kopač.

V svojem lističu se sedaj ujedajo radi tega odgovora. In tako na tihem priznavajo svojo absolutno nesposobnost. Kaj so pa mogli pričakovati drugega? Kaj mislijo res, da so socialni demokratje tako neumni, da bodo sami gredli gada na svojih prsih? Da bodo krumirom priznali značaj delavske organizacije? Čuk se je oženil, hopsasa...!

— **Pogreb pesnika Antona Medveda** je bil v torek popoldne. Mrtvo truplo so pripeljali iz Turjaka v Ljubljano, odtod pa z vozom v Kamnik. Je že res, da mrliču najslajnejši pogreb nič ne koristi, ampak Anton Medved, ki ni bil le velik trpin, temveč tudi resničen pesnik slovenskega naroda, bi bil že zaslužil vsaj po smrti nekoliko več spoštovanja. Da pojde pogreb skozi Ljubljano in kdaj pojde, se je v mestu komaj vedelo. Pokojnik je pač dobil še precej spremstva, tudi so pevci „Slavca“ in „Ljubljanskega Zvona“ zapeli nad njegovo krsto, a v Ljubljani in okolici živi vendar še marsikdo, ki bi se bil rad poslovil od pokojnika, če bi bil vedel, da je prilika za to. Kajti Anton Medved ni bil pesnikovač, ampak pesnik, kakršnih naš narod res nima preveč in marsikatera njegova beseda si bo ohranila vrednost še za pozne čase.

— **Pagninijanci na potih kamoristov.** Hitro gre navzdol s Pagninijem in njegovo gardo! Komaj par mesecev in že je prav tam, kjer so bili včasih samo kamoristi. Kakor N. D. O., tako je tudi njegova klika kaj hitro spoznala, da se z duševnim orožjem ne pride socializmu do

živega in v besu, ki vedno kali razum, se je za-
tekla k brahialni sili. Da tudi tu ne bo srečnejša,
je lahko zaslutila že v nedeljo. Pagninijanci so
bili jezni radi hudega fiaska svojega shoda;
kajti v gledališču je zijala iz vseh kotov praznosta
in ko se je predlagala resolucija, se še onih par
možicev ni moglo zediniti. Ko so videli impo-
zantni sprevod socialnih demokratov, jim je jeza
vzela zadnji ostanek pameti. Neka četica teh ju-
nakov se je napolnila pred Delavski dom, pred
katerim je ravno stalo nekoliko sodrugov, ki se
pa niso marali pretepati, ampak so se rajši obr-
nili v hišo. Tedaj so Pagninijanci začeli razgra-
jati in metati kamenje, in po stari kamoristovski
navadi je počilo tudi nekoliko strelav iz samo-
kresa; tako so razbili pri „Ljudskem odru“ eno
šipo s kmnom, drugi pa s strelom. V tem polo-
žaju je tudi socialnim demokratom minila potr-
pečljivost; ko so Pagninijanci spoznali, da hiša
ni prazna in da imajo socialisti roke, ki jih znajo
sukati, jim je zlezla korajža hitro v hlače in do-
kazali so, da znajo najbolje tekmovati z — zajci.
Na teh potih je torej sedaj pagninijanizem.

— **Merjasec zgrizel otroka.** V Košnici pri
Celju je usel posestniku po domače Veberju mer-
jasec iz hleva. Doma je bila samo petletna gospo-
darjeva hčerka, katera je hotela spraviti žival v
hlev nazaj. Žival je pa postala divja, vrgla dekle
na tla in ga je na vratu in po obrazu strašno raz-
grizla. Ko so prišli stari domov, so našli težko ra-
njeno dekletce brez zavesti. Otrok je v eni uri
umrl.

— **Samomor 21 letnega dekleta.** 21 letna si-
vilja Roza Fabris, uslužbena pri krojaču Avgustu
Spangaru v Trstu, se je v dotični delavnici na
Corsu št. 18 v torek popoldne zastrupila s tem,
da je izpila stekleničico karbolne kisline. Vzrok samo-
mora je, da je dekletce zapeljal njen gospodar.

— **Nova železnica od Sv. Lucije-Tolmina
do Kobarida.** C. kr. železniško ministrstvo je od-
redilo z razpisom z dne 6. decembra 1909, št. 14217/3
glede načrta za normalnotirno lokalno železnico
od postaje Sv. Lucije-Tolmina do Kobarida, da se
izvrši pregled železniškega načrta, združen s po-
stajno komisijo. Tozadevno komisijonelno opravilo
je določeno na dan 30. t. m. in se komisija na
določeni dan sestane ob 9:30 dopoldne pri c. kr.
okr. glavarstvu v Tolminu.

— **Dvoboj v Mariboru.** Iz Maribora se poroča,
da se je pretekli petek v artilerijski vojašnici dvo-
bojeval vodja mestnega magistrata dr. Schinner z
nekim mladim oficirjem. Lajtnant je nevarno ra-
njen na roki ter bo menda za službo nezmožen. —
To so posledice «viteških» igrac.

**Sodrug zaupniki, ki so dobili kole-
darje v kolportajo, so naprošeni, da čim-
prej odračunajo. Čas je, da sklenemo
knjige!**

Shodi.

Skupina čevljarjev v Trzinu sklicuje na soboto
dne 19. marca 1910 shod. Tovarše čevljarje po-
zivljemo, da izvedejo dobro agitacijo, da bo shod,
na katerem bo poročal strokovni tajnik sodrug
Tokan iz Ljubljane, mnogoštevilno obiskan. Začet-
ek shoda bo razviden iz vabil, ki se jih dobi v
društvenih prostorih, tudi za te je treba poskrbeti,
da se dobro razpečaje med sodelavce.

Pulj. V nedeljo 20. marca ob 1/2 9. dopoldne
je javen ljudski shod z dnevnim redom

**Narodno vprašanje in socialna demo-
kracija.**

Glavni poročevalec je sodr. dr. Henrik Tuma
iz Gorice. Shod je za puljske delavce zelo važen,
zato pričakuje politični odbor čim obilnejšo ude-
ležbo in pozivlje vse zaupnike, da pridno agitirajo.
Vsak sodrug naj obvesti o shodu tovariše, ki morda
ne vedo zanj.

Gorica. V nedeljo, 13. t. m. je bil v dvorani
pivovarne Gorjup napovedni ljudski shod z dnev-
nim redom: Deželnozbornsko zasedanje in občinska
volilna reforma. Predsedoval je sodrug Milost,
poročala sta sodruga Tuntar v italijanskem, dr.
Tuma v slovenskem jeziku. Oba sta ostro kriti-
zirala «delovanje» goriskega deželnega zbora, ki je
bila prava komedija za slepljenje ljudstva. Gover-
nika sta razlagala potrebo volilne reforme za mesta
in občine in objasnili gospodarstvo goriskega ma-
gistrata, ki je privedlo mesto na rob finančnega
bankrota, tega je krivo nesposobnost goriske libe-
ralne klike, katera se za vse prej briga kakor za
korist občine. Dokaz za nesposobnost gospodar-
stva te klike je skandalozna afera z električno
železnico. Občina je napravila cestno električno
železnico na svoje stroške, a ko je bilo dovršeno
vse delo, jo je izročila akcijski družbi, sestav-
ljeni skoraj iz samih občinskih svetovalcev, ki
spravljajo lepi dobiček v svoj žep, namesto da bi
ga imela občina. Tako se zdi tudi s plinarno in
z drugimi podjetji, ki bi lahko donášali občini
toliko dobička, da ne bi bilo treba vsako leto
nakladati novih posojil in ne bi morale goriske

mesto imeti danes že skoraj več dolga kakor pre-
moženja. Tako brezvestno je mogla ravnati itali-
janska liberalna klika, ker ni bilo nobene resne
javne kritike. Gorisko delavstvo mora nastopiti z
vso odločnostjo za splošno in enako volilno pra-
vico za občino, ker pride le po tej poti do svo-
jega zastopstva in do možnosti kritike.

Na to se je predložila sledeča
resolucija:

Delavci, zbrani na javnem ljudskem shodu dne
13. marca 1910 najostreje obsojajo neodkritosrčno
in nazadnjaško počenjanje večine deželnega zbora
v minolem zasedanju. Za sedaj zahtevajo vsaj tako
izpremembo volilnega reda, ki odpre proletariatu
širšo pol v deželni zbor ter možnost delavskega
zastopstva v občine. Delavci pa načeloma vstrajajo
v boju za splošno in enako volilno pravico za
deželni zbor in občino. Delavci zahtevajo, da se
prej ko mogoče odpravi krivični in zastareli statut
goriske občine in nadomesti z novim, ki naj tem-
melji na demokratični podlagi ter izključuje name-
ravani nestvor pluralnega sistema.

Za besedo se je oglasil neki mazzinianec,
ki je jako pohlevno izjavil, da njegovi pristasi ne
bodo glasovali za resolucijo in da ne morejo so-
delovati s socialisti.

Sodruga dr. Tuma in Tuntar sta mu takoj
odgovorila, da živ krst ni prosil mazziancev za
sodelovanje in bi ga socialna demokracija odklo-
nila, tudi če bi se ji ponudilo, ker se čuti sama
dovolj močno za svoj boj.

Resolucija se je sprejela z ogromno večino.
Proti njej je glasovalo celih 19 mazziniancev,
dočim je bilo na shodu navzočih 8—900 oseb.
Uspeh glasovanja je bil sprejet z velikanskim na-
vdušenjem.

Sklenilo se je, da se pošlje resolucija, dežel-
nemu odboru, goriski občini in namestništvu v Trst

o Deželna konferenca ital. sodrugov v Trstu.
V nedeljo dne 20. t. m. se vrši v delavskem domu,
ul. Borchetto 5. II. nad. deželna konferenca
ki jo sklicuje politični odbor italijanske socialno-
demokratične stranke v Trstu. Dnevni red te kon-
ference je zelo važen, vsled česar je navzočnost
pol. odbora jugoslov. soc.-dem. stranke v Trstu na
tej konferenci nujno potrebna. In naš pol. odbor
se bo udeležil te konference polnoštevilno. Slo-
venski sodrugi, ki se izkažejo s strankino legitima-
cijo, smejo prisostovati konferenci kot poslušalci.

Strokovni pregled.

Seja strokovne komisije se vrši v četrtek,
dne 17. marca ob 8. uri zvečer v prostorih stro-
kovnega tajništva. Sodruge člane prosim, da se
zanesljivo in točno ob določeni uri udeležijo seje,
ker je rešiti nekaj zelo važnih stvari.

Iv. Tokan
strokovni tajnik.

Društvene vesti.

§ **Društvo «Ljudski oder v Trstu».** V petek
dne 18. t. m. ob 8. uri bo predaval, v Delavskem
domu ul. Bonchetto 5., II. nad. sodrug dr. Anton
Dermota o predmetu: Masaryk in njegove
ideje. Vstopnina k predavanju 20 vin. za osebo.
Namen tega predavanja je dvojen: Primerna pro-
slava 60 letnice velikega češkega misleca in sezna-
nenje ljudstva z njegovimi socialnimi in etičnimi
nazori. Zato vabimo vse, da se tega predavanja
udeležijo v velikem številu.

§ **Predavanje v Pulju.** V soboto ob 8. po-
poldne predava sodrug dr. Tuma v novem delav-
skemu domu o predmetu: «Socialna demokra-
cija in njen gospodarsko stališče.» Pre-
pričani smo, da bo vsak puljski sodrug storil svojo
dolžnost, da bo udeležba na predavanju čim večja.

§ **Koncert s plesom** priredi jugoslov. soc.-
dem. stranka v Pulju v soboto, dne 19. t. m. ob
8. zvečer v okrašeni dvorani novega delavskega
doma, Clivo Castello št. 2. Sodeloval bo izbran
orkester. Poskrbljeno je tudi za raznovrstne šaljive
zabave. Vstopnina za moške 80 vin.

§ **Delavska hranilnica in posojilnica r. z.**
z. o. j. v Gorici, prične svoje poslovanje s 1.
aprilom 1910. Sprejma hranilne vloge, katere
po 4 1/2 % stevijo leto po 360 dni, katero izpla-
čava brez vsake odpovedi. Posojila se dajajo na
menice po 6 % ali na vkupnizo po 5 1/2 %, oboje
brez vsake uradnine ali družega odbitka. Vplačuje
in izplačuje se v združenem uradu ali pa potom
poštinih čekov. Zdržni urad je v Gorici v pro-
storih Delavskih organizacij, Via dei Tre Re št.
16 čez dverišče vsako nedeljo od 9.—12. ure
predp., med tednom opravlja vse posle sodrug dr.
H. Tuma v isti hiši ob uradnih urah: Delavci, ki
imate raztresana svoja hranila po različnih liberal-
nih in klerikalnih posojilnicah in hranilnicah, zdru-
žite svoje denarne moči, da se tudi gospodarsko
tem potem osamosvojite! Vinarja vam nikdo ne
zaupa, ne zaupajte vi vinarja drugim!

Zadnje vesti.

Madžaronska vlada in Luegerjev pogreb.
Dunaj, 15. marca. Nad grobom Luegerjevim bi bil
imel po programu govoriti tudi Rumun dr. Po-
povici, ki je znan zagovornik veleavstrijske ideje.
Zadnji hip ga je pa podžupan Neumayer, baje
po posredovanju ogrske vlade in zunanjega mini-
strstva naprosil, naj opusti govor. Na splošno za-
čudenje Popovici res ni govoril. Neki krsč.-soc.
poslanec je razburjen dejal: Zalostno je, da se že
na dan pokopa raztrga Luegerjev testa-
ment.

Velika stavka v Ameriki. Chikago, 15.
marca. Zveza strojevodij in kurjačev napoveduje,
da stopi vse strojno osobje od Chikaga do pacifične
obole v stavko. Najbrže se udeležijo stavke 25.000
oseb.

Umetnost in književnost.

Slovensko gledališče. Walthersteinova
ljudska igra «gospodje sinovi» ni kdove kako glo-
boko delo in se ukvarja s problemom, ki ni po-
polnoma nov. Vendar je bilo vredno, postaviti jo
na naš oder, kjer je dosegla prav lep uspeh vsled
sretno dramatične izdelave in tudi vsled dobre
uprizoritve. Naslov je pač zgrešen. Namesto «Go-
spodje sinovi», bi se ta igra pravzaprav morala
imenovati «Gospodje očetje», kajti v osredju dra-
matične kompozicije stoji stari Pesjak s svojo
trmo in njen poraz je glavni dogodek v igri.
Očetje, ki vsiljujejo sinovom poklice, za katere ni-
majo sposobnosti, so dali pisateljska vodilna ideja.
Rešila sta jo optimistično; mladi Pesjak je rojen
študent, ne more pa ne more postati mesar, pa se
loči od očeta in postavi na «lastne noge», hotel
si prioriti denarja za študij, ki ga mika. Mlademu
Hrenu, ki mora po očetovi volji študirati jurista-
rijo, roje sami kupčjski načrti po glavi. Ko spozna
svojo ljubezen do Pesjakove nečakinje, katero je
stari Pesjak namenil svojemu sinu, hoče ravno
postati jezični doktor. Pa je vse zaman. Pri izpitu
«lojne». A s pomočjo dekletovega denarja uredi
očetovo posest, postane konkurent nevestinemu
stricu, dokler ga končno ne prepriča, da so turo-
poljski prešiči zanj, za sina mesarja z zlato ko-
lajno pa knjige. Konkurenta postaneta kompa-
njona, pari se najdejo in vse je v redu. Poskrb-
ljeno je dovolj za smeh, tudi za solze je tu in tam
prilike — saj je dunajski «Volksstück», ki ne iz-
haja nikdar brez «Rührunge», — a pravzaprav
vendar ni «ljudska igra», temveč vesela igra iz
malomeščanskega življenja. Da ima problem tudi
tragično stran, ki je veliko bolj dramatična, je
seveda druga stvar. Omeniti moramo, da je go-
spod Kobal igro res spretno prestavil na ljub-
ljanske Poljane. — Igralo se je dobro, kakor smo
že omenili. Zlasti gospod Verovšek je imel iz-
vrsten večer in lahko prišteva mesarja in susilca
Pesjaka svojim najboljšim vlogam. Lep uspeh je

**Svojim čitateljem priporočamo, da se
ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v
našem listu.**

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikar!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako vžlvaš

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

imel gosp. Nučić z Rudolfom Hrenom. Njegova soigralka gđ. Kandlerjeva je imela hvaležno vlogo in je pokazala, da se je že dobro živela na našem odru. Gosp. Iličić je izčrpal iz svoje vloge, kar se je dalo, preobilnega materiala za igralce ni v njej. Tudi vloga poslanca Hrena je bolj skicirana, vsekakor je imel gosp. Danilo dober nastop. Gospa Bukšekova, ki navadno ne igra takih pehlevnih žensk, je popolnoma pogodila usmiljenja vredni značaj. Gđ. Wintrova je imela malo opraviti, a kar je imela, je napravila dobro. To je reči tudi o gosp. Bukšekovi.

Koncert „Glasbene Matice“. Slovenska glasbena literatura se je torej vendar začela razvijati. To je hotela dokazati Glasbena Matica s svojim velikim koncertom v sredo in je res dokazala. Izvzemi nekatere solistne točke je bil ves spored sestavljen iz novih slovenskih kompozicij, sposobnih za produkcijo pred kritičnim občinstvom in pričakujočih o zakladih skladateljev. Višek vsega večera pomeni v tem oziru velika skladba patra Hunolina Sattnerja «Jeftejeva prisega» po besedilu znane Gregorčičeve pesmi. To je široka kompozicija za mešani zbor, orkester in samospelje, ki posega že globoko v duševna čudesa in operira s samozavestno močjo. Skladatelj ni hotel le podati lepe glasbene slike, same v sebi zaokrožene, ampak vlti pesnikovemu delu čim značilnejši izraz. In to se mu je posrečilo v obilni meri. Orkestralni del kakor plastično ozadje situacije in dogodkov, ki jih izražajo zbor in soli s plemenitim patosom od najvišje strasti do najglobokjše potrtosti. Skladatelj je dobil po zaslugi velikavorjev venec; še večje priznanje pa je doživel z dovršenim izvajanjem svojega dela, ki je bilo častno za vso sodelujoče. P. Sattner je bil na sporedu zastopan tudi s skladbo «Naš narodni dom», ki pa ne dosega «Jeftejeve prisega». Emil Adamičev mešani zbor «Zapuščana» in moški zbor Scherzando sta zelo ugajala, zlasti pa prvi, ki je s svojo fino čustvenostjo napravil globek vtisk. Zelo mično je Davorina Jenkova šegava «Vabilo» ugodna novost dr. Švabov koncertni valček «Dobro jutro»; tudi Kimovčev «Izgubljeni cvet» ni popačen. Na koncertu sta nastopila tudi solista gospod Levar, ki žal ni bil disponiran, vsled česar zlasti prolog «Glumačev» ni prišel do prave veljave in je moral arijo iz «Maskarnega plesa» izpustiti. Impozanten uspeh pa je imel gosp. Betteto s svojim elegantnim in divno občutenim predmašanjem štirih Brahmovih «Resnih spevov». Ne more se reči drugače, kakor da je mojstrsko izvršil svojo izredno nalogo. Specialno priznanje je treba izreči moškemu zboru.

lavnost, je dolžnost vsakega sodruga, da mu pristopi kot član. Čim več članov in kapitala bo imela naša institucija, tem več koristnega bo lahko napravila za delavstvo. Sploh pa naj tudi za delavce velja geslo: Svoji k svojim!

Listnica uredništva.

Pulj: V zadevi bolniške blagajne je poslani odgovor nepotreben. Napad «Omn.» se obsoja sam, ker je nestvaren. Če se je zgodila jezikovna napaka, morajo poklicane instance skrbeti za to, da se popravi; to se razume samo-obsedi. Tako se bodo hudobnosti najbolj zamašila usta. — **Pragersko:** Razume se, da pripadajo slovenski sodrugi jugoslovanski stranki. Zakaj strankina organizacija v zmislu dunajskih in braskih sklepov ni teritorialna, ampak narodna. Vsa pisma, tičeča se organizacije, naj se naslavljujejo na sodruga Ivana Kocmurja, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Vse slovenske sodruge na Štajerskem in Koroškem,

ki se zanimajo za politično organizacijo in za stranko sploh, prosimo, naj naznanijo svoje naslove sodrugu Ivanu Kocmurju, Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 6.

Čenjeni čitatelji!

Naznanite upravnistvu naslove takih sodrugov, gostiln, kavarn i. t. d., katerim bi bilo poslati naš list na ogled.

Raznoterosti.

† **Bivši turški sultan Abdul Hamid** je telesno baje čisto zdrav, trpi pa vedno, ker misli, da ga sovražniki zasledujejo. Boji se celo svojih otrok, trepeta pred brodovjem, ker misli, da ga bodo zaprli na kaki ladji, jo preluknjali in vse skupaj pogreznili. Stari razbojnik misli, da je nova vlada tudi tako krvoločna kakor on.

† **Potovanje po zraku.** Iz Konstancije javljajo, da bodo s početka meseca maja začeli prevažati kar na debelo. Vožnja se bo začela iz Friedrichshafena in ne bo več stala kakor 400 mark. Bodo pa tudi urejene krajše in ceneje vožnje, tako, da se bo lahko vsak, ki ima 100 ali 75 mark na razpolago, ogledal svet prav udobno od zgoraj.

† **Smrtina kazen na Ruskom.** Ruski tednik «Pravo» je zračunal žrtve smrtnih kazni tekom zadnjih pet let. Po tem računu je bilo 6288 ljudi na smrt obsojenih, 2865 pa v resnici izročeno rablju. Povprečno pride na vsak mesec 104 smrtnih obsodb in 88 izvršenih obsodb.

† **Professor Währmund** namerava bodoči poletni tečaj predavati na nemški univerzi v Pragi cerkveno pravo.

† **Krvava obsodba.** Dva infanterista sta bila obsojena od vojaškega sodišča v Landanu v Pfalci na 8, oziroma 2 leti ječe. Pobegnila sta bila od vojakov, ker se jima je zahotele svobode, a prvega so kmalu ujeli, drugi se je pa sam javil. To je gotovo krvava sodba, če pomislimo, da je dobil bavarski nadporočnik, ki je pojahal iz ozmerjal infanterista, dva dni domačega zapora.

† **Konec antimilitarističnega procesa v Pragi.** Najvišji kasacijski sodni dvor je razsodbo deželnega sodišča v Pragi popolnoma ovrnil in obsodil večino v Pragi oproščenih, v Pragi obsojenim pa znatno zvišal kazni, in sicer nekaterim od par mesecev celo na dve leti. Izmed vseh 46 obtoženih je kasacijski dvor oprostil samo dva, pri vseh ostalih 44 je deloma obsodbo potrdil in kazni zvišal, delema jih nanovo obsodil.

Posteljno vlago

se odstrani takoj. Starost in spol se morata naznaniti. Pojasnila brezplačno.

Zavod Aeskulap št. 465

20-11 Regensburg, Bavarsko.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernova ulica šte. 9

10-2

priporočata v največji izbi in po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleto za dame, plašče za deklice.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „Rdeči Prapor“!

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo za čevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in vazelino z mednarodno znamko Ciril Metoda ter Polerin čistilo za kovine.

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana. 52-9

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil

priporoča tvrdka 10-2

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Najnižje, stalne cene!

Zaslужek!

Lep zaslužek lahko doseže vsakdo na

pletlnem stroju „ILIRIJA“.

Oddaljenost ni zapreka. — Navodila in prospekte pošlje vsakomur, kdor pošlje v poštinih znamkah 60 vinarjev

„Hišna industrija s pletivi“ v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 44

Znano po najnižjih cenah

se dobijo krasni 10-2

damski klobuki

v največji izbi, samo v modnem salonu

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg šte. 21.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Kavana

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

H. Suttner
Ljubljana Mesni trg
nasproti rotozva.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer bode te najboljše postreženi. 71

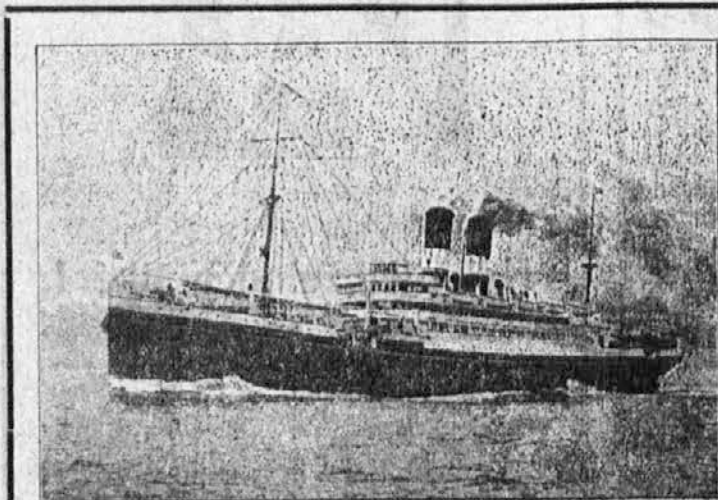

Iz stranke.

o Goriška okolica. Vsi zaupniki krajnih organizacij v goriški okolici so vabljeni na jako važno posvetovanje v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvene prostore. Na sestanku se imajo razpravljati jako aktualna politična vprašanja in strankine zadeve. Vsi odbori so naprošeni, da se kompaktno udeležijo posvetovanja.

Deželna organizacija.

o Delavska hranilnica in posojilnica v Gorici je kupila hišo v Gradiški za Delavski dom. To je prvo podjetje delavske hranilnice, ki pa ne bo zadnje. Da more naš zavod razvijati čim večjo de-

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

52-11

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z največjimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzovjavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopalj i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.